

عبدالقادر بن غیبی الحافظ المراحی

خواجه عبدالقادر از موسیقی شناسان آذربایجان است. در تاریخ بیستم ذی‌قعدة 754 متولد شده در چهار سالگی به مکتب رفته و در 8 سالگی حافظ قرآن گردید و در ده سالگی از تحصیل صرف و نحو و معانی و بیان فراغت حاصل نموده است.

خواجه عبدالقادر از موسیقی شناسان آذربایجان است. در تاریخ بیستم ذی‌قعدة 754 متولد شده در چهار سالگی به مکتب رفته و در 8 سالگی حافظ قرآن گردید و در ده سالگی از تحصیل صرف و نحو و معانی و بیان فراغت حاصل نموده است. او بتحصیل علوم ریاضی و فن موسیقی بیشتر از فنون دیگر مایل بوده تمام کتب و رساله مدونه از متقدمین و متاخرین را که در این علم دسترس او بوده است همه را جمع آوری کرده و پس از مطالعه و مذاقه آنها که بجزئیات این فن مطلع و واقف گشته و کتابهای فصل و مشروح ترجمه و تالیف کرده و از روی علم و اطلاع بعملیات آن پرداخته و در استنباط اوزان و استخراج الحان و تالیف نقرات و اختراع نغمات مهارت فوق العاده بهم رسانیده و المشهر مشاهیر موسیقی شناسان عهد خود گردیده است.

خواجه عبدالقادر عود خوب می زد خوش می خواند و بطوری که نوشته اند در خطوط نقاشی دست داشت. عبدالقادر با آن که اهل آذربایجان بود و ترکی میدانست کتابهای خود را به زبان فارسی نوشت و از این راه خدمتی بس بزرگ به زبان و ادب فارسی انجام داد. کتابهای او سرشار است از اطلاعات دقیق درباره موسیقی نظری و علمی و سازها و آوازهای قدیم و اقوال موسیقیدانان بزرگ باضافه آرا و تحقیقات شخصی او. عبدالقادر در مقاصد الالحان از پدر خود به احترام یاد میکند و مینویسد پدرم "غیبی" که در انواع علوم به ویژه در موسیقی دست داشت، در تربیت من کوشید از عبارت «سقی اله ثراه و جعل الجنة مثنواه» که بعد از نام پدر آورده است این طور برمی آید که غیبی پدر عبدالقادر در سال 821 ه. ق که عبدالقادر مقاصد الالحان را به رشته تحریر کشیده زنده نبوده است. خواجه در تاریخ 837 در شهر هرات از مرض وبا درگذشته و در آنجا مدفون است. تالیفات مهم عبدالقادر بشرح زیر است:

- 1 - جامع الالحان
- 2 - مقاصد الالحان
- 3 - کنز الالحان